

VELEBIT: Dabarski kukovi

Baške Oštarije – Stupačinovo – Crni dabar – Ravni dabar – Dabarska kosa – Premužićeva staza – pl. dom »Prpa« – Kubus

■ dvodnevni izlet ■ atrakcije: Baške Oštarije, Dabarski kukovi, Dabri, Kubus ■ duljina hoda: 4 h + 3 h ■ večera i noćenje: u planinarskom domu »Ravni dabar« ■

Za razliku od sjevernijega dijela srednjeg Velebita koji je veće visine, ali travnatih vrhova blagih oblika, nastavak toga grebena, počevši od Bačić kuka pa do Ljubičkog brda nad Oštarijama, potpuno je drukčiji. Odavde se kao nigdje drugdje ističe pravilan niz bijelih vapnenačkih kukova što se pružaju prema jugoistoku u dužini od gotovo 10 km izranjajući iz zelenog okoliša dabarskih šuma i travnatih dolaca, usporedo s jadranskom obalom. Među njima se najviše ističu Bačić kuk, Kukaline, Butinovača, Kiza, Grabar i Ljubičko brdo. Uzduž njihova sjeveroistočnog podnožja nalazi se niz prostranih krških depresija, među kojima su tri najmarkantnije poznate pod imenom dabri (Crni, Ravni i Došen dabar); četvrta je Bačić duliba, a peta Crna duliba. Za razliku od drugih velebitskih kukova, Dabarski kukovi dugo nisu imali zajedničko ime, nego su im naziv nadjenuli planinari po trima dabrima u njihovu podnožju.

Glavno polazište za izlete u Dabarske kukove su Baške Oštarije, gorsko naselje na važnom velebitskom prijevoju ceste između Gospića i Karlobaga koja dijeli srednji od južnog Velebita. Najzanimljiviji među oštarijskim vrhovima su Kiza, Ljubičko brdo i V. Sadikovac, no u cijelom tom području toliko je planinarskih markacija i putova svih stupnjeva težine da gotovo nije moguće iskoristiti sve mogućnosti koje se pružaju. Velebit je na tom dijelu razmjerno uzak i nizak, no to nimalo ne umanjuje njegovu atraktivnost jer se s većine vrhova istodobno vidi i more i Lika.

Baške Oštarije

BAŠKE OŠTARIJE (927 m) su velebitsko selo od nekoliko zaselaka razbacanih po oštarijskom polju na razmeđu srednjeg i južnog Velebita. Naziv Oštarije podsjeća na nekadašnje gostionice (tal. osteria) na putu iz Like prema Primorju. Središnje mjesto je hotel Velebno. U blizini su crkva Pohoda sv. Elizabete i župni stan kapucinskog samostana u Karlobagu, trgovina i planinarska kuća Vila Velebita te mali privatni autokamp. Noćenje za planinare moguće je i u planinarskom domu Prpa u blizini spomenika Kubusa.

PLANINARSKA KUĆA VILA VELEBITA (920 m) zidana je katnica na cesti Karlobag – Gospić, 100 m i. od crkve Pohoda sv. Elizabete. Kuću je od Hrvatskih cesta na korištenje preuzeo PD Željezničar iz Gospića. U prizemlju su dvije blagovaonice, kuhinja, prostorija dežurnog planinara i sanitarni čvor, a na katu četiri spavaonice i dva sanitarna čvora.

INFO: Otvorena: od 1. 6. do 1. 9. - Opskrbljena: po dogovoru - Mjesta za noćenje: 32 - Upravlja: PD Željezničar, Gospić - Informacije: Eduard Fajdić +385 91 76-31-817; Tomislav Čanić +385 98 96-10-042, 053 574-065 - Prilaz vozilom: asf. cesta Gospić - Karlobag prolazi uz kuću

KUBUS (URA) je spomenik postavljen 3 km od Baških Oštarija, na Oštarijskim vratima, gdje se cesta prebacuje iz unutrašnjosti na primorsku stranu Velebita. Spomenik ima oblik kocke (lat. cubus) koja stoji na četiri kugle. Do spomenika se stiže kamenim stubištem od 33 stube. Spomenik je podignut 1846. tijekom dovršenja ceste između Karlobaga i Gospića. Odatle je lijep vidik na more, ali je mjesto izloženo snažnoj buri pa ga nova cesta izbjegava kratkim tunelom.

PLANINARSKI DOM PRPA (935 m) zapravo je naselje od nekoliko bungalova koje je na rubu oštarijskog polja podigao i uredio Vlado Prpić iz HPD-a Prpa. Svaki bungalov u naselju ima svoje ime (Basača, Visočica, Kiza...) i opremljen je i uređen na dosjetljiv način. Jedan je bungalov uređen kao kapela Gospe od Velebita.

INFO: Otvoren: stalno - Opskrbljen: pićem, jelom po dogovoru - Mjesta za noćenje: 50 - Upravlja: HPD Prpa, Baške Oštarije - Informacije: Vlado Prpić +385 98 854-878, 053 674-012

Dabarski kukovi

10 dvodnevni izleti u Hrvatskoj

Baške Oštarije ^{30'} Stupačinovo ^{30'} prijevoj Alaginac (~~115h~~ Kiza) ~~130h~~ Crni dabar ^{1h} Ravni dabar **3.30 h**

Od hotela Velebno ide se 200 m prema Karlobagu, pa d. mostom na potoku Ljubici na put za Stupačinovo. Markacija skraćuje dio ceste, a zatim opet stiže na nju u blizini ozidanog izvora Petrovca. Malo prije izvora je račvište cesta i markacija; l. put pokraj izvora vodi prema početku Premužićeve staze, a mi nastavljamo ravno 20' do oštrog d. zavoja ceste i izvora Kamenica, gdje se l. odvaja markacija za uspon na sedlo Alaginac. Nakon 10' uspona s puta se l. odvaja markacija na vrh Kize, glav-na markacija nastavlja ravno 5' na sedlo, a zatim dugotrajnim spustom stiže u Crni dabar.

Od mjesta gdje se odvaja put za Kizu do njezina vrha ima 40' uspona. Put vodi najprije strmo uzbrdo kroz šumu do čistine odakle se d. može svratiti odvojkom do vidikovca na i. strani kuka Grabara (uspon je strm, ali kratak) ili l. bez puta na Kuk od Pećice. Put za Kizu uspinje se dalje blaže podno stijena (d. je velika strmina) i preko livade stiže pod vršnu stijenu, gdje je na stijeni d. kutija sa žigom (na mjestu odakle se prvi put pruža vidik na nazubljeni niz Dabarskih kukova). Do vrha se može stići obilazno, l. stranom stijene za još 5', uz pomaganje rukama.

KIZA (1274 m) je vapnenački greben u kojem se isprepleću brojni okomiti kukovi različitih oblika. Greben je dugačak oko 2 km, a na njemu je nekoliko istaknutih kukova (Žuti kuk, Vranji kuk, Grabar...), dobro vidljivih od Kubusa na Oštarijskim vratima. Iako u odnosu na druge velebitske vrhove nije osobito visok, zahvaljujući istaknutom položaju, vrh Kize vrlo je dobar vidikovac. Žig Kize nije na vrhu, nego na stijeni uz rub vršne livade, odakle je lijep vidik (5' prije vrha).

S prijevoja Alaginca markacija dugotrajnim spustom silazi u dno Crnog dabra. Tu od cisterne u Crnom dabru treba dalje blagom uzbrdicom 45' do prijevoja pa preko njega 20' kamenitom stazicom nizbrdo u Ravni dabar.

RAVNI DABAR (715 m) je prostrana krška udolina ravnog dna nalik gotovo pravilnoj zdjeli. Okružena je kamenitim kukovima Butinovače, Visibabe i Čelince. Od nekadašnjeg sela ostala je sačuvana samo školska zgrada koja je preuređena u planinarski dom.

PLANINARSKI DOM RAVNI DABAR (723 m) nalazi se ispod golemoga kuka Čelince koji mu daje izvanrednu slikovitost. Dom je odlično uporište za izlete na Dabarske kukove. Vodom je opskrbljen iz cisterne, u prizemlju su blagovaonica, sanitarije, kuhinja i prostorija domara, a cijeli tavan je uređen kao skupna spavaonica.

INFO: Otvoren: vikendom - Opskrbljen: pićem i jelom - Mjesta za noćenje: 50 - Upravlja: PD Industrogradnja, Zagreb - Informacije: Mile Prpić (domar) 053 633-016, +385 99 79-88-363; Vlado Fabijanić +385 91 51-97-789, 01 39-03-226

Prilaz Premužićevom stazom: Baške Oštarije ^{30'} Stupačinovo ^{2h} Dabarska kosa ^{30'} Ravni dabar **3 h**

Od hotela Velebno treba poći 200 m prema Karlobagu pa d. preko potoka Ljubice na kolni put za Stupačinovo (markacija ga poslije skraćuje). Kod izvora Petrovca na Stupačinovu treba ostaviti glavnu cestu i poći l. kolnim putem koji se na drugom kraju polja pretvara u stazu (Premužićeva staza, usput je slijeva vrh Badanj i prilaz od planinarskog doma Prpa). Na tom mjestu d. je odvojak za uspon na Vranji kuk. Premužićeva staza dalje ide kroz šumu i dolce M. i V. Papratnjak, gdje je drugi spoj s planinarskim domom Prpa, a u blagom silazu stiže za 1 h na Dabarsku kosu.

DABARSKA KOSA (943 m) je izrazito sedlo gdje uzdužna cesta Sušanj – Bačić duliba – Kugina kuća – Štirovača prelazi s primorske padine u unutrašnjost Velebita. Na istome mjestu Premužićeva staza presijeca cestu i omogućuje istodobno vidik na Ravni dabar i na more, a odozdo prilazi markacija iz Karlobaga (3 h).

S Dabarske kose u Ravni dabar može se sići putem sa same kose strmo pa blaže kroz šumu ili prilaznim kolnim putem (nemarkirano, početak je 1 km dalje na dabarskoj cesti). Za silazak do planinarskog doma treba oko 30'.

Bačić kuk i Budakovo brdo

Ravni dabar ^{30'} Došen dabar ^{50'} Bačić duliba **1.20 h**

Tko želi posjet Ravnom dabru obogatiti lijepom šetnjom, najbolje je da se uputi prema Bačić dulibi. Od planinarskog doma Ravni dabar treba se uputiti u s. smjeru uskom stazicom 10' na mali prijevoj između

10 dvodnevni izleta u Hrvatskoj

Čelinca i Rujičina kuka, pa preko njega nastaviti 20' do cisterne u Došen dabru. Stari put se blago uspinje 40' na prijevoj s kojega kratkim spustom za 5' stižemo u Bačić dulibu. Put preko Bačić dulibe zakreće blago l. do mak. ceste.

BAČIĆ DULIBA (860 m) sastoji se od nekoliko lijepih livada okruženih šumovitim uzvisinama s tri strane, a sa z. strane nad njom dominira impresivan zid Bačić kuka. U njoj se nalaze planinarske kuće Ana i Kata o kojima skrbi HPD Bačić duliba iz Karlobaga.

PLANINARSKA KUĆA ANA (862 m) nalazi se u Bačić dulibi, u podnožju Bačić kuka. U prizemlju su kuhinja, dnevni boravak, kupaonica i sanitarni čvor, te natkrivena terasa, a na katu spavaonice. Kuća nema vodovodne vode, a vodom se opskrbljuje iz cisterne.

INFO: Otvorena: u ljetnim mjesecima, u ostalo vrijeme po najavi - Opskrbljena: pićem, jelom po dogovoru - Mjesta za noćenje: 12 - Upravlja: HPD Bačić duliba, Karlobag - Informacije: Ana Došen +385 91 54-94-922, Stipan Došen (domar) +385 91 15-00-330, Srđan Kuruc +385 95 90-76-114

Kontakti za informacije, organizaciju i vođenje na terenu:

Vodička služba Hrvatskog planinarskog saveza - vodici@hps.hr
PD Željezničar Gospić - pdzeljeznicargospic@gmail.com